

קיבוץ-גלילותינו וכינוס נדחינו אל מקום חיינו, עם נוראות עקירתן של התפוצות והפזורות, שהוא הולך ומתגדל בממדיו הכבירים, — הנה הגענו אל הפרק העיקרי של קיום מצוה בשגבה זו, מצות הרבים והציבור, מצות ישראל, שמתחייב בה כל אחד מאתנו, כדברי הרמב"ן, שלא נעזבה ביד זולתנו, בהיות ידנו תקיפה על ארצנו ושליטתנו קיימת עליה. אמנם עוד לא נכבשה לנו כל הארץ, גם ירושלים מקדש-מלכותנו עוד איננה כולה בידנו, גם הכמות וגם האיכות של שלטוננו על ארצנו טעונות עוד השלמה ושיכלול. אכן סוף-סוף הגענו אל פרק זה של מציאות שליטתנו על ארצנו, והננו ממשיכים בה דרך כל המאבקים והתסבכות שמבחוץ ושמבפנים. הגענו להתחלת קיומה הממשי של מצוה זו, והננו ממשיכים בה בדרך ההדרגה באור ישועת ד' ומפלאות עזרתו.

זהו ענינו של פרק זמננו זה, אשר הגענו בו לקיומה של מצוה עליונה זו: "לשוב לרשת את הארץ אשר נשבע הא-ל יתעלה לאבותינו לאברהם ליצחק וליעקב" "ולא נעזבה ביד זולתנו מן האומות או לשממה" — ואליה הננו באים וממשיכים בה לשם ייחוד קודשא-בריך-הוא ושכינתו בשם כל ישראל.

ב

כמו שאמרו חז"ל על נפלאות הזכייה להגיע אל מקומנו זה, שהוא "דוכתא דמשה ואהרן לא זכו"², כן הננו עומדים עתה בנפלאות זכיתנו להגיע כאן אל זמננו זה, אשר כמה גדולים וקדושים לא זכו לו. כמו כל נעימות גורלנו ברוממות הבחירה האלהית בישראל, הקבועה ביסוד מהלכם של דורות עולם ואדם, כן החלטיות גאולתנו המופיעה עלינו ועל ידינו, מתוך הקץ המגולה וכל תוצאותיו ומסיבותיו, שלשלאות נפתוליו ומכשיריו, הרוחנית המעשית, לישראל לאומות, בין שהיא מובנת לנו ומוסמכת מאתנו ובין שאינה מובנת לנו ומוסמכת מאתנו. מאת ד' היתה זאת היא נפלאות בעינינו.

הנה הגענו, דרך כל קרבנותינו המרובים והנוראים שבארץ ושבגולה, עם כל הניסים והנפלאות שנתגלו במערכותינו הצבאיות והמדיניות, אל פרק זמננו זה ואל קיום-מצונו זה. אמנם נס³ ה' פלא-הפלאות, היסוד והשורש של כל אלה אשר הראו ד', הלא הוא ענינו של היום הזה: הכרות ההחלטה כי קמה ותהי מדינת ישראל, כי התחילה קמה וגם נצבה עצמאות שליטתנו על ארץ-אבותינו מורשת נחלתנו. "האי יומא דקא גרים"³. אומץ-הגבורה ועוז הרוח הזה של אנשי צבורינו, אשר נתכנסו ביום ה' אייר בבית-המשכיות בתל-אביב והודיעו אל מרחבי העולם

2 כתובות קיב.

3 פסחים סח:

כולו וממשלותיו כי יש מדינת ישראל, ואלה סברו וקיבלו ברצון ובחייוב וכגל של אגוזים המשיכו לסדר הכרה, התקרבות ויחסים, — אחד הוא עם רוח הגבורה הנשגבה של גיבורי צבאותינו קדושינו, לכל פלגותיהם, מוסרי נפשותיהם הטהורות על קדושת ד' וארצו ועמו ותורתו, אחד הוא מתוך המקור האחד של אזור ישראל בגבורה ועוטרו בתפארה, המוליכו קוממוית לחרות עולם ומחדש ימיו כקדם בתשובת נחלתו וחזרת שכינתו. אומץ-הגבורה הזה, במסירות הנפש ובהתמסרות הרוח, אשר הפיח בתוכנו אלהי אבותינו קורא דורותינו, הוא הנהו יסודם ושרשם של כל הניסים והנפלאות אשר בהתגלותו זאת עלינו בהגיעו אותנו אל זמננו זה ואל קיומנו זה. על דברי הגמרא בבבא מציעא ק"ו, כי הצלת הרועה את הצאן מן הזאב ומן הארי חשובה היא בתור נס כמו גם מה שנאמר בדויד שהכה את הארי ואת הדוב להצלת צאנו, מבואר בתוספות שם כי זהו "ברוח הגבורה והדעת להלחם" שבא עליו במצבו זה; מבואר כי "רוח הגבורה והדעת" המתגלה באדם, להתגבר על כוחות המשחיתים ומתנגדים לקיומו, הוא נס המופיע ממרומים, בכוח הדחיפה הרוחנית העליונה והפנימית, העושה את ההתעוררות וההתאמצות ואת ההתחכמות וההתגברות לתנופת ההצלה והתקומה. ואם כך הוא במעשה הצלה וישועה של דויד, במרעית צאנו הפרטית, בטרם היותו מלך ישראל, ומהו נמשכת הגדרה זו גם לכל מצב כזה של אדם פרטי, — על-אחת-כמה-וכמה בענין כלל-ישראל ומהלך ישועתו ומעשה הצלתו ותקומתו, שהננו באים כאן במגע ישיר וברור וגלוי "ברוח הגבורה והדעת" המופיע עלינו, גם בניסא רבא וגם בניסא זוטא⁴ ומנצחנו בנגינותיו. רוח הגבורה הזה נמשך ממקור הנשמה של כנסת ישראל כולה וממרומי מעמקה, מאת הנותן בשמה לעם עליה ורוח להולכים בה, למתנחלים עליה ומחדשים בה את תחיית אמתם ואת תשובת טהרם, "ממעמקי הגניזה של הנשמה נקח את האור אשר יחיה את העם כולו להעמידו על רגליו, — הרוח הגדול והנעלה, השואף לגדולי גדולות, הוא רק מחזיק את החיים ואת האנושיות בהודה ובגבורתה".

"מתאימה עם גבורת החיים המלאים, שממלאים גויות מלאות דם בריא וחיל עצום, מרץ כביר וצהלת-חיים אדירה, היא רק גבורת הרוח באיתן עליונותה, הזורחת ועולה על האנושיות בכח העז של ישראל, ההולך ומתבלט בחיינו בהתפרצם עתה בזרם של הנטיה להתקוממות האומה על אדמתה ההיסטורית, — וגבורת-החיים העליונה המעוטרת בכלל, בקהל עם, היא מופעת במטרתה הנכונה לפניה בחיינו אנו, בחיים התוכיים שלנו, שבשביל כך אנו חיים וקיימים נלחמים ומנצחים" ("אורות התחיה" ז). — וכפי תגבורת האמונה השלימה בהכרת ערכו האמתי כן יוסיף ויתגלה

4 בבא-מציעא קו.